

Gorenjec

Pravica in ljubezen

(Nadaljevanje)

Zelo značilen pojav pa danes opazujemo med onimi, ki so povzročali in podpirali to krivico. Oni sedaj zahtevajo od nas, da bi mi na vse to pozabili in da bi o vsem tem nič ne pisali. Če kdo kaj o teh krivicah piše in govorji, mu zelo zamerijo. Seveda, slaba vest jih peče, zabolji jih vsaka beseda, ki jih spominja na to, da so delali krivico in da so dolžni isto popraviti!

Ob času največjega nasilja je neki državni uradnik tako-le modroval: „Sicer ne odobram tega nasilja, ki se sedaj godi, toda jaz s tem držim. Če so „klerikalci“ na vlasti, se mi ni nikdar treba batiti, da bi se mi kaj zgodilo! Ti morajo pač vse odpustiti radi krščanske ljubezni. JNSarjev pa se moram batiti, ker pride lahko ob službo, če se jim upiram.“

Danes neredito slišimo opazke: „Kaj vse to obsejajo na veliki zvon. Naj bo vse pozabljeno, kar je bilo. Krščanska ljubezen mora vse pozabiti in vse odpustiti. To ni krščanska ljubezen, sedaj pogrevajo v spravljanju na dange političnih nasprotnikov in razkrivajo krivice, ki so se godile.“

Še več moramo neredito slišati. Če je kje sedaj prestavljen kak državni uradnik, ki je v času nasilja teptal vse zakone in zlorabljal svoj položaj, že zavijajo oči prav po hinavsko: „Kakšna krivica! Kakšno preganjanje! Kje pa je krščanska ljubezen?“

Na vse te podobne govorice moramo pribiti eno: Krščanska ljubezen ne sme biti nikdar zločincem potuha, da bi v zaupanju na krščansko ljubezen delali narodu ali posamezniku krivico. Kristjan mora pač ljubiti tudi svojega največjega sovražnika. S tem pa še ni rečeno, da morajo biti kristjani tnači, na katerim bi zločinci cepili drva.

Ce bi krščanska ljubezen ukazovala, da je treba vse krivice, ki jih store narodu in državi, odpustiti brez vsake kazni, potem bi bila pač jasna posledica tega, da bi vedno vladali v parlamentarnih državah le zločinci. Kakor oni uradnik, ki je držal in glasoval z nasilnim režimom iz strahu pred maščevanjem in v zaupanju, da bo vse „pozabila krščanska ljubezen“, tako bi potem delali vsi. Kdor bi držal s poštanimi ljudmi, ta bi bil vedno tepen in na cesti, ob službo, v zaporu itd.

Pravica zahteva za zločine kazen in krščanska ljubezen ne sme nikdar ovirati pravice in ne vzgajati zločincev.

Svetlikanje

Po temni mučni noči je prvo svetlikanje kakor odrešenje, ki prinaša človeku zopet svetlubo in mu vlije novega poguma ter mu odpre pot novemu udejstvovanju.

Po dolgih letih teme in sterilnosti se zdi, da prihajata v našo javno upravo luč in ustvarjajoči duh, ki bosta dvignila iz omrtvičnosti vse žive sile naroda in jih privreda k plodonosnemu delu.

Tako svetlikanje se pojavlja tudi v kranjski občinski upravi.

Občinski odbor je dne 9. septembra 1936 vzel na znanje odstop predsednika občine g. Tajnika. S tem je sedanjii občinski odbor dovršil svoj tekter prepušči upravo občine resničnim zastopnikom naroda.

Ako se spomnimo, da je razrešeni g. župan Pirc ob izvolitvi sedanjega občinskega odbora izjavil napram narodnemu poslancu dr. Šemrovu: „Vidiš Francelj, ne bo še konec žlahte“, potem ni čudno, da nas je zadnji sklep tega občinskega odbora naravnost preseenet.

Ce je občinski odbor po svoji ogromni večini drugače sklenil, kot je to želela „žlahta“, potem se morda ne motimo, da je nastopilo pri večini članov sedanjega občinskega odbora zoro obetajočo svetlikanje. Nas to le veseli.

Naš narod, kakor smo ponovno že povzdrali nikdar ne bo pozabil onega gorja, krivic in nasilja, ki ga je moral preprečiti pod prejšnjim režimom. Senčurskim dogodom so sledila nezaslišana preganjanja ljudskih zastop-

je bil naš notar ponižan in postavljen za notarja v Marenbergu, je znano vsej javnosti.

Medtem pa je občinska uprava okostenela in ni pokazala prav nobenega ustvarjajočega dela. „V Kranju pa vse po starem!“ To je bila politična in gospodarska modrost te klike.

Javnost prav dobro ve, kdo nosi odgovornost za vse te politične zločine in nasilja, pa tudi za gospodarsko omrtvičenost občinske uprave.

Ce se ne motimo, spoznavajo povzročitelje vsega zla tudi oni, ki so bodisi pod pritiskom ali v dobrri veri sledili tej klike.

To spoznanje more roditi le koristi za bodočnost našega mesta.

Ako ponovno povzdamo, da z onimi, ki so odgovorni za vsa politična preganjanja in za vso gospodarsko zaostalost v občinski upravi, ne moremo sodelovati, je s tem še bolj podkrepljeno in povzdrojeno naše stališče, da iskreno želimo sodelovanja vseh poštenih elementov iz tega ali onega tabora. Ako se bo znašlo na tej bazi vse pošteno občanstvo, bodo samoposebi za vedno iztisnjeni iz javne uprave vsi korupcionisti in vsi škodljivci pametnega in uspešnega občinskega gospodarstva.

Zanimiva in poučna pravda

Pred kratkim se je vršila pred okrožnim sodiščem v Ljubljani javna razprava v zadevi II No 82/35, v kateri toži tvrdka „Triglav“, prometna d. d., Franjo Sirc, tovarnarja in trgovca v Kranju na plačilo zneska 739.509,54 Din. Ker je ta pravda odkrila mnoge pojave, ki so bili mogoči le pod prejšnjim režimom, bomo o njenem poteku nekoliko poročali.

Delniški družba Triglav, ki je bila prej last Majdičevih dedičev iz Kranja, je vzel v začetku leta 1934 v najem neko tekstilno tovarno v Kočevju. Upravni svet te družbe se je torej premenil in je obstojal le iz tretih oseb, ki niso imeli v svoji lasti prav nobene delnice in izmed katerih treh oseb je postal toženi Franjo Sirc predsednik. Tožba povzdarja, da se je Franjo Sirc sam ponudil za to mesto, rekoč, da ima v nacionalnih krogih velike stike, da bo brczplačno reprezentiral družbo kot predsednik. Ponovno je dejal, da za svoje delo ne bo zahteval nobene nagrade, pač pa bo delal za to, da mu pri cenah za mezdno delo družba nekoliko popusti. Sklenil se je izrecni dogovor, da nima toženi od družbe ničesar drugega zahtevati kot plačilo efektivnih stroškov in povračilo morebitnega davka, katerega bi moral plačevati v svojstvu predsednika družbe. Ker je smatrala družba takrat, (bilo je začetkom l. 1934!) za potrebo, da ima za predsednika človeka, ki ima v nacionalnih krogih velike stike in je tozadnem zagotovilom verjela, je sprejela ponudbo Franja Sircia, ki je nato postal predsednik družbe Triglav, ne da bi s tem pridobil v lasti eno samo delnico. Tako je postal Franjo Sirc začetkom l. 1934 predsednik družbe Triglav in je po izvolitvi prišel parkrat v Kočevje radi tvorniških tekočih zadev, za kar je dobil povrnjene v korist družbe napravljene izdatke. V smislu statutov pa bi moral prejeti za svoj trud tudi še honorar, katerega višino ima določiti občni zbor. Kmalu pa je toženec uvidel, da potnine in efektivni izdatki ne znašajo mnogo, ter je prišel na idejo, da daje v tovarni Triglav svoje blago v tiskanje. Franjo Sirc je imel v Kranju tedaj tkalnico, kjer je do tedaj izdeloval izključno surovo nebeljeno blago, za katero je dosegel zelo skromne cene. Dohodek njegove tekstilne industrije v Kranju je bil cenjen vsa zadnja leta od Din 50.000.— in nižje, zadnje leto pa samo še Din 30.000.—, oziroma Din 35.000.— Ko se je temeljito poučil o rentabilnosti tiska, ki ga je izvrševala tov. Triglav, se je 28. marca 1934 dogovoril, da bo tov. Triglav v mezdnom delu izvrševala zanj iz njegovega blaga tiski in sicer po ceni Din 1.75 za 1 m, medtem, ko so plačevali ostali odjemalci tedaj za tisto delo od Din 1.90 do 2.10 in to pod pogojem, ki so bili tudi sicer veliko ugodnejši. Na Sirčev predlog se je tedaj izrecno dogovorilo, da se odškode za delo, ki bi ga napravil on v korist tvrdke, za izdatke in njegov trud s cenejo produkcijo. Franjo Sirc se je dogovora držal vse do avgusta 1935, ko je pozabil kaže se je dogovoril 28. marca 1934. Franjo Sirc je zaslužil na nižjih cenah in popustih v letu 1934 in v letu 1935, katere je prejel od družbe Triglav kot nagrada za njegovo predsedniško delovanje celih 430.000 Din in to samo v dohodih 20 mesecih, kot navaja tožba, ki povzdarja, da je ta vsota zanj ogromen zaslužek v očiglednem dohodkom njegove tekstilne tovarne v Stražišču, ki so znašali v teh dveh letih kmaj 30.000 Din letno. Poleg tega je družba Triglav v Ljubljani v nebotičniku plačevala stanovanje, o katerem trdi tožba izrecno, da je bil v resnici urejeno za Sirčovo stanovanje. Zanimivo je, da Sirc še danes vzdržuje v nebotičniku to stanovanje dasi stanuje in neprestano biva v Kranju.

Vkljub ogromnemu zaslužku, ki ga je Sirc prejemal na opisan način za svoje predsedniško mesto, ni nikoli družbi Triglav redno

St. 37. — Leto XX. — Kranj, 12. septembra 1936.

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg št. 1. Telefon št. 73 „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopisa sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjca“, celoletne 40 Din, polletne 20 Din, četrletne 10 Din, posamezna številka 1 Din.

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

za 24 mesecev najmanj po 10.000 Din mesečno skupaj 240.000 Din, kateri znesek najmanj zahteva toženec iz tega naslova, vendar si pa pridržuje po ugotoviti čistega dobitka tožče stranek v letih 1934 in 1935 istega še primereno zvišati.

Slednji zahteva Franjo Sirc še na tantijem za čas, ko je bil on predsednik družbe, to je od začetka januarja 1934 po do 10. 8. 1935 400.000 Din, v kateri svoti je zapopadena tudi tantijema drugega člena upravnega sveta Leona Geschwinda, ki jo je njemu cediral. Na ugovor toženca navaja družba Triglav, da hoče toženec samo zavleči plačilo svojega dolga, kakor je tudi sam trdil, češ da dela z družinim denarjem in dobro služi, dočim se mora ista zadovoljiti le s 6% obrestni medtem ko je denar danes ponovno, kakor nekdaj vreden 20%. Trdi, da je Sirc Franjo prvotno svoj dolg priznaval, pozneje pa je začel prihajati s protizavezki, ki so se tako čudovito stopnjevali. Uprava družbe je sklepala te dejaj, če so navzoči trije upravni svetniki. Seje uprave, ki se je baje vršila 8. 5. in 3. 7. 1935 in ki so sklenile tako ogromne honorarje in pri katerih sta bila navzoča samo Franjo Sirc in Leon Geschwind, so neveljavne, ker je tretji član uprave že koncem 1. 1934 izstopil in nista hotela toženec in Geschwind kooptirati tretjega upravnega svetnika iz enostavnega razloga, da sta si lahko nekontrolirano objubljala bajne zneske. Pa ne glede na to ne morejo stroški za pota, intervencije, dnevnice in za zamudo časa Franja Sircia in Leona Geschwinda znašati toliko, kolikor zahtevala v očigled dejstvu, da donaša Sirčeva tovarna komaj eno četrtnino obračunane zamude za 1. 1934 in 1935. Drugi upravni svetnik Leon Geschwind pa je že več let brezposeln in živi od podpore svojega očeta. Ti pretirani zahtevki ne gredo za ničemur drugim, kakor da se izprazni družbina blagajna.

Velika razprodaja!

O teh navedbah obeh strank, ki smo jih podali v izvlečku, vendar večinoma doslovno, se je vršila dne 5. t. m. javna razprava, ki je trajala skoro cel dan in pri kateri je bilo najvažejše in najobširnejše zaslisanje priče Ilca Josipa, poslovodje družbe „Triglav“, ki je po veliki večini potrdil vse navedbe tožče stranke. Povdarjal je med drugim, da Franjo Sirc do oktobra 1935 ni nikoli niti z besedico omenil svojih velikih zaslukov in zahtevkov, ki jih sedaj uveljavlja. Priča je pri razpravi šele prvič zvezdeda za vsebinsko sej upravnega sveta od 8. 5. in 3. 7. 1935, v katerih so se določili Franju Sircu tako visoki zasluzki in šele prvikrat je slišal, da je pri teh sejih nastopala tudi Sirčeva žena. Glede izbiro Franja Sirc za upravnega svetnika ozir. predsednika družbe „Triglav“ je ta priča povedala takole: H. B. je bil lastnik industrijskih objektov v Kočevju, katere je dal v izkorisčanje družbi z o. z. Kočevje. Ker je ta družba prišla v

denarne težkoče, ji je H. B. prostore odpovedal in skušal vršiti v njih industrijski obrat pod imenom kake nove firme. Ker pa je H. B. inozemec je potreboval za kritje domačina, katerega je našel v osebi Franja Sircia. Ker v istem času še ni bilo d. d. Triglav, takrat last Majdičevih dedičev, na razpolago in ker je bilo nujno, da se industrijski obrat vodi in nadaljuje, se je H. B. sporazumel s Sircem, da je začasno prevzel on pod lastnim imenom v zakup njegovo tovarno pod pogojem, da jo bo takoj prevzela d. d. Triglav, čim bo mogel H. B. z njo razpolagati. Zato je bila sklenjena formalno zakupna pogodbahn. 4. 1. s Sircem, nakar je le nekaj dni potem Sirc sporazumno s H. B. oddal v podzakup isti zakupni predmet d. d. Triglav. Za to svoje sodelovanje je Franjo Sirc prejel izplačanih 40.000 Din in za plačilo Triglava pa 60.000 Din. Franjo Sirc je postal upravni svetnik in predsednik družbe Triglav, pa je ne-

kako aprila 1934 izjavil H. B., da je tako malo od družbe plačan, da se mu ne izplača, da bi še dalje dajal svoje ime. To bi bil pripravljen le, če bi družba Triglav predelovala blago za njega cene, nego drugim strankam in bi bila to njegova nagrada, na kar se je dogovoril, da bo družba Triglav tiskala za njega blago pod istimi pogoji kot za dve drugi tvrdki, njemu pa za izjemno ceno, ki bo nizja za 15 do 20 para pri metru od cene, ki sta jo plačevali drugi dve tvrdki.

Razprava je bila preložena. O nadaljnem poteku te pravde bomo poročali.

JUR'S PUŠO!

Dva čevljaria — poštenjaka se srečata ter tožita o hudi konkurenči.

A: „Res ne razumem kako moreš prodajati čevlje tako poceni! Jaz ne morem tebi konkurirati, čeprav kradem usnjel!“

B: „Bodi no vendar pameten! Jaz kradem rajiž Že izdelane čevlje!“

Naprej zastava slave

Trečetr stoletja je stara naša himna „Naprej“. Morda bo koga zanimalo, kako je nastala. Besedilo je zložil Simon Jenko, pesnik Sorškega polja, naš Davorin pa je skušal napraviti napev, a ni hotelo priti pravo navdušenje. Nekoč bere Davorin pri zajtrku nemški časopis in naleti na članek, ki se naročuje iz Slovencev. To smešenje, mladega umetnika, ki je bil navdušen narodnjak, zelo zabolil in razburil. Odvrže časnik in odhitil na izprehod. Na izprehodu mu pride na misel besedilo „Naprej zastava slave“ in obenem se mu v navdušenju porodi tudi napev, da ga kar začne peti. Da ne bi pozabil melodije, ki se mu je tako srečno spočela, krene v bližnjo gostilno in tam jo na košček papirja „dene na note“.

Tako je nastala naša himna „Naprej“. Razširila se je hitro ne samo med Slovenci, ki jih je budila in nas vžiga še danes, tudi tuje vojaške godbe, ruska in celo pruska so jo po nekaj letih igrale in z njo dajale korajže svojim regimentom.

manufakturnega in modnega blaga po lastnih cenah

DAVORIN JENKO

Za moža, ki je uglasil ognjevito slovensko budnico v dobi hudega pritiska, se spodobi več kakor spominska plošča je napisal dr. Mantuanu. Za proslavo 100 letnice skladateljevega rojstva je odbor izdal malo brošuro „Davorin Jenko“, kjer so navedena vsa njegova dela in 20. septembra mu odkrijemo v Cerkljah lep spomenik.

Privoščite si lep izlet v septemborskem soncu preko ajdinih polj in pohitite v Cerklije počastit Davorinov spomin!

Spored proslave je naslednji:

Dopoldne ob 10. uri bo v cerkljanski farni cerkvi slovesna služba božja, pri kateri

bodo peli pod vodstvom skladatelja dr. Fr. Kimovca združeni zbori tudi dve cerkveni skladbi Davorin Jenka in sicer Kerubinsko pesem za moški in sedmeroglasni mešani zbor, nato pa Blagoslovljene za mešani zbor. Oba skladbi sta iz znamenitega Davorinovega cerkvenega dela Liturgija sv. Janeza Zlatoustega. Ob 14. uri so pete litanije v farni cerkvi z ljudskim petjem, takoj po slovesnih litanijsah se na koncu vasi zberejo vsi udeleženci v sprevid, ki krene potem po vasi do trga pred kapelijo, kjer je postavljen poprsje Davorina Jenka. Poprsje je 70 cm visoko in 60 cm široko, delo akademskoga kiparja Lojzeta Dolinarja in predstavlja Davorina Jenka v njegovih 60. letih. Podstavek pa je napravljen iz umetnega kamna po načrtu univ. prof. arh. Vurnika. Odkritje je točno ob 15. uri, zbori zapojojajo na prvo Jenko Molitev, nato govor v imenu domačinov dr. Bohinjec, o Davorinu Jenku pa stolni dekan in kanonik dr. Frančišek Kimovec kot predsednik odbora za postavitev spomenika, ki spomenik tudí odkrije. Nato bo blagoslovitev spomenika, in Kranjsko okrožje Pevske zvezze zapojojajo dva Jenkova zborna Lipa in Hej rojaki. K sklepu zaigrat godba našo nacionalno koračico Naprej zastava slave. Od spomenika krene sprevid proti Dvorjam, Jenkoj rojstni vasi. Na mestu, kjer je stala Davorinova rojstna hiša je postavila sedanja lastnica Jenkovega

Pri ,Bajželjnu'

doma ga, Helena Jenko spominsko piramido, ki bo tudi ob tej priliki odkrita. Pri rojstni hiši zaigra najprvo Cerkljanska godba Jenko Strunam v instrumentaciji kapelnika dr. Čerina, nato govor v imenu domačinov g. Ciril Hudobivnik in zbor cerkljanske šole zapoje dve Jenkovi pesmi. K sklepu zaigra godba našo državno in kraljevsko himno Bože prav-

Gorenjci nosijo TIVAR-jeve oblike, ker so dobre in poceni

TIVAR OBLEKE

Skerbec Matija.

Šenčurski dogodki

(Delje)

Ječa profesorju Dragoljubu Jovanoviču in tovarišem, pa tudi njegovi gospe ni bila nič kaj tujega in strašnega kakor nam, ki smo bili pravi rekruti v arrestantovskem poklicu. Jovanovič je bil namreč že star znanec belgrajskih ječ in je znal mnogo zanimivega pripovedovati iz svojega življenja po zaporih.

Med srbskimi politiki je prvi dvignil svoj glas proti šestojanuarskem režimu že 31. marca 1929. Radi tega je bil zaprt in je prišel septembra 1929 pred državno sodišče za zaščito države. Po tridnevni razpravi je bil takrat oproščen. Oktobra meseca 1930. je bil ponovno zaprt radi nekega govora, ki ga je imel na zborovanju Saveza srb. zemljoradniških zadrug. Takrat je ostro nastopil proti korupciji, posebno je ožigosal dobave žita za erar iz inozemstva, ko je doma gnilo žito in ga ni bilo mogoče vnovčiti. Nastopil je tudi radikalno zoper zapostavljanje kmeta. Jovanovič je sijajan govornik, pravi ljudski tribun in mislim, da mu ne bom delal kritice, če trdim, da je v njem tudi precejšen demagog, ki zna govoriti množicam in jih pritegniti za seboj. Govori v primerah, ki so vzete iz ljudskega življenja, da ga kmetje in delavci zelo redi poslušajo. Ko ga poslušaš, se ti zdi, da ima mnogo tega, kar sta imela dr. Krek in dr.

Lampe v našem gibanju. Na dotičnem zborovanju je izrekel med drugim tudi tale stavek: „Meni je sram, ko vsakega prvega denem v žep vagon koruze“. Njegova mesečna plača je bila namreč takrat tako velika, kolikor je dobil srbski kmet za en vagon koruze. Kmet je moral garati celo leto, pa ni toliko zaslužil, kakor univerzitetni profesor v enem mesecu. Tak način govora, ki je seveda precej demagoški, je užgal in razpalil srbske kmete, Jovanovič pa spravil v zapor. Dvajset dni je ležal na golih tleh v preiskovalnem zaporu, bil ob samem kruhu in vodi, nato pa je bil izpuščen na svobodo, ker sodišče ni našlo podlage za preganjanje.

L. 1932. je začel živahn politično akcijo s svojimi prijatelji. Nezakonito je pričel izdajati list „Zemljoradniške novine“, ki so izhajale tedensko. Izdal je več brošur, kjer je zagovarjal novo ureditev države in je s tem prišel navzkriž z zakonom. 2. maja 1932. je imel s svojimi pristaši nedovoljen sestanek v Kragujevcu, na to pa je bil aretiran in z njim okrog 60 njegovih pristašev obojega spola. Drugi so bili kmalu izpuščeni na svobodo, Jovanovič pa je ostal z osmimi tovariši pet mesecev v preiskovalnem zaporu, nato je prišel pred državno sodišče za zaščito države. Proces je trajal 12 dni in je vzbudil doma in na tujem mnogo pozornosti. Jovanovič je bil na procesu obsojen na leto strogega zapora in izgubo državne službe. Pera Popović, trgovec, na 6 mesecev zapora, kapetan Miodrag Miletić in Jaša Davić na 5 mesecev zapora. Z Jovanovičem smo

prišli kasneje zopet skupaj v Sremski Mitrovici, o čemur kasneje.

Pravzaprav bi mi rekli, da je Dragoljub Jovanovič s tovariši naravnost silil v zapor. Izdajali so letake in brošure s tako vsebino, ki je bila po zakonu o zaščiti države kazniva. Oni so naravnost želete, da pridejo v zapor. Morda se bo komu to zdelo nerazumljivo, pa je res tako. Družba, ki je razmnoževala in razširjala letake, je naprej vedela, da pridejo v zapor, kakor hitro jih zaloti oblast. Namenoma so hoteli priti pred sodišče, da bi tam na javnem procesu zagovarjali svoje politične nazore in tako vzbudili pozornost vse javnosti, kar se jim je sijajno posrečilo. Značilno za razpoloženje Jovanoviča in njegovih sodelavcev in za ves njegov proces je tole: oblast vseh sodelavcev ni zaprla, ampak le nekatere izmed krivev. Oni, ki niso bili aretirani, so bili radi tega zelo žalostni. Tako se je n. pr. Milan Pribičević, ki ima nekje na Kosovem polju svoje posestvo, prišel sam javit na sodišče, da je tudi sodeloval pri tej nelegalni akciji. Ko ga niso hoteli aretirati, se je — jokal. Ta politična borbenost in požrvovalnost nam je imponirala. Pred njimi nas je bilo skoro sram. Seveda, res je pa tudi to, da bi bili mi, če bi bili le del tega pisali in delali, kar so oni, gotovo zaprti vsak po 10 let. Ko smo Jovanoviču in tovarišem pravili, kakšne grehe imamo nad seboj, so se smeiali, da je mogoče v Sloveniji priti radi takih malenkosti v ječu.

Dijaki!

Slike za legitimacije najcenejše in najlepše pri fotografu

JUG - KRANJ

(Sedaj nasproti trg. Savnik.)

Posebna šola se začenja!

Posebno v sedanjih doli, ko vse hiti na gimnazije in tako množi število brezposelne inteligenčne, premalo upoštevamo praktične zahote življenja. Mnogo staršev ne ve, kam z otroki, ker po dovršeni nižji gimnaziji ali meščanski šoli še niso zreli za življenje. Naš narod bi potreboval bolj v praktičnost usmerjenih šol, kakršne že obstajajo v inozemstvu. Zato z veseljem pozdravljamo zamisel uršulin in Škofiji Luki, ki s 1. oktobrom otvarjajo tako šolo. Bo gospodinjsko-trgovskega tipa. Razen najpotrebnjega teoretskega znanja se bodo dekleta vadila domačih del, kot: kuhanja, likanja, prikrojevanja, šivanja, a učile tudi strojepisja, stenografsije, knjigovodstva, korespondence in nemščine. Mogoče bo marsikater prizadetim staršem prav, da opozarjam na to šolo, kjer se dekleta ne bodo samo izobraževala, temveč krepila tudi telesno na zdravem gorenjskem zraku. Vse potrebne informacije daje radevolje vodstvo uršul. samostana v Sk. Luki. Toliko moramo iz zanesljivega vira vsem zainteresiranim povedati.

Iz kluba obč. odb. JNS

JNS klub odbornikov kranjske občinske večine je imel v sredo ob pol 12. uri svojo sejo na magistratu. Med drugim so se seje udeležili gg. Dolar, Tajnik, Košnik, Engelma, Sirc in Berjak. Ker je bila to prav gotovo zadnja seja kluba ki se je vršila na občini, bomo o poteku seje prihodnji podrobnejše poročali. Danes naj omenimo samo še to, da je člane kluba s svojim obiskom počastil tudi g. Pirč, kot predzadnji kranjski župan za časa „obnovitve“ in prerorenja JNS v Kranju.

Na Roženvenskem klancu v Kranju

T e d e n s k e n o v i c e

KRANJ

Na svidenje! Tako je zaklical v slovo predzadnjemu kranjskemu županu zadnji kranjski župan ob njegovih razrešitvih radi nečastnih deljanj. Kako veliko prečoško moč je imel ta klic, se je izkazalo v sredo zvečer pri občinskih sejih. Sklicana je bila namreč izredna seja občinskega odbora z eno samo točko dnevnega reda: odstop župana.

Namestnik g. Berjak je prebral dopis okrajnega načelnstva v katerem se pravi da je podal župan Tajnik Josip 7. IX. 1936 „iz rodbinskih in zdravstvenih razlogov“ ostavko na župansko mesto. Kot razlog navaja tudi zasebno službo, ki mu ne dopušča posvečati občinskim poslom toliko časa, kot sam želi. Odbor je to vzel na znanje ter s tem zaključil tudi svoje delovanje.

Na ta način pa se je izpolnilo tudi preročevanje, ter se bodo naši vrli jenesarji kmalu znašli v zasluženem pokolu, ki ga bodo lahko vživali na parceliranem posestvu Prevola.

Težka nesreča. V četrtek se je dogodila pri gradnji jeza v Lajhi težka nesreča, ki bi lahko imela še več žrtev. Stavbna družba iz Ljubljane popravlja jez tovarne Standart ter so delavci izpolnjevali prostor pod jezom s skalami, ki so jih dobili z razstreljevanjem velike stene, ležeče na levem bregu Kokre pod jezom. Nekako pred 16. uro so odstrelili z mino večjo skalo, ki so jo delavci potem začeli valiti proti jezu. Pol ure po razstrelitvi pa se je naenkrat odtrgala precej velika stena, katere vezi so najbrže vsled potresa mimo popustile, in zagrmela proti delavcem, ki so se nahajali pod steno. Delavci so skušali uiti nesreči, vendar ni bilo več časa. Skala je pokopala pod seboj 27 letnega Alojza Rejca iz Strahinja, njegovega tovariša Gregorja Janeza iz Klanca pa je k sreči samo odrinila. Grozen krik je prestrašil druge delavce, ki so takoj prihiteli na pomoč. Pogled je bil grozen. Nesrečnemu Rejcu je skala stisnila desno nogo pod kolkom in mu isto skoro odrezala, a obenem mu prizadela tudi notranje poškodbe. Z vijaki so takoj vzdignili skalo in nesrečnega izvleklki izpod nje. Rešilni avto je Rejca takoj odpeljal v bolnično drugi delavec pa je sam šel iskat zdravniške pomoči.

Oblasti preiskujejo, če zadene koga krivda za to nesrečo.

Krajevni odbor U. V. I. v Kranju opozarja vse svoje člane in članice, da 30. septembra poteče rok za vlaganje prošenj za ponovno sodbo in podporo.

Istočasno obvešča vse člane, da je bil potek prireditve na Laborah zelo zadovoljiv in značilna čisti prebitek same prireditve 2000 Din.

Odbor.

Nove ulice v Kranju. V noči od sreda na četrtek so neznanici ludomučni poskušali sneti z zidu ulično tablico. Ni jim bila namreč všeč tabla, ki nosi lepo ime „Zatišje“. Ko jih je pri delu slučajno zatolit pozni sprehajalec, so mu na njegovo vprašanje, kaj jih moti učinki napis, odgovorili, da ta napis po njihovem mnenju sploh ne spada tja, temveč bi se tako morala imenovati „zagata“ v bližini živinskega trga med Felnarjem in hišo predzadnjega kranjskega župana. Sprehajalec, ki je bil tujec in še ni vedel za dogodek iz najnovije JNSarske dobe našega mesta, zato ni takoj razumel zakaj gre.

Po njegovem v bližini živinskoga trga ne bi moglo biti „zatišja“. Sele počasi je razumel te politične muhe, ki so se v dobi JNSarske vsemogočnosti vsedale po zidovju kranjskih ulic kakor nadležni konjski komari. Te muhe danes gotovo razmišljajo v vsakovrstnih „zatišjih“, ki pa bodo ostala večna.

Tujec je novodobne „ikonoklaste“ posvaril pred posledicami njihovega nedopustnega početja, se zahvalil za pojasmila ter se zamislil v minljivost vsega posvetnega in ponočnimi preobrazovalci mesta vred odšel proti novemu „Zatišju“, da si ogleda še tega ob luninem mrku.

Vejčka skupina Koroških Slovencev je v podneljek obiskala naše mesto. V mestu so zapeli par slovenskih pesmi, kar nam je bilo dočaka, da slovenska pesem še živi na Koroškem.

Fantovsko okrožje za sreč Kranj vabi vse fante, ki so včlanjeni v posvetnih društvih kranjskega okraja, da se v nedeljo dne 13. t. m. udeleže v čimvečjem številu občnega zborna. Občni zbor se bo vršil v dvorani Ljudskega doma v Kranju ob pol 10. uri dopoldan. Bog živi!

Prosvetno društvo v Preddvoru je v času najhujšega nasilja gradilo svoj dom. Z eno roko so gradili, z drugo pa se je bilo treba boriti. Trpeli so in čakali dan vstajenja. V nedeljo 13. t. m. se jim bo izpoinila želja. Blagoslovili bodo dom, ki so ga tako ljubosumno čuvali pred oskrunjevalci slovenske prosvete. Naša dolžnost je, da se blagoslovitve bratskega nam društva v čim večjem številu udeležimo. Začetek je ob 5. uri popoldan.

Na povratku v Sofijo se je en dan mudil na gradu Brdo bolgarski kralj Boris. Tako je tekom letošnjega poletja obiskalo naš kraj lepo številno suverenov.

Proslava rojstnega dne Nj. V. kralja Petra II. Naše prosvetno društvo je proslavilo rojstni dan kralja Petra II. skromno, zato pa tembolj prisrčno. Na slavnostni seji je bila poslana

brzjavka, ki so jo vsi navzoči sprejeli z velikim navdušenjem. Članstvo se je s prosvetno in fantovsko zastavo udeležilo slovesne sv. maše v farni cerkvi.

Napredovanje. Dne 6. septembra je napredoval za kapetana 2. razreda žandarm, potročnik g. Fortuna Vinko, vodnik žandarm, voda v Ptuju. Čestitamo!

Društvo „Sloga“ je v nedeljo ob 9. uri dopoldan imelo komemoracijo bazoviških žrtv. Te komemoracije se je udeležilo večje število zastopnikov raznih kranjskih društev. Svoj mašo je daroval g. prof. Slapar in je imel na navzoče krasen govor. Po sv. maši je bil ob spomeniku govor, društvo „Sloga“ pa je zapele po žalostnik. Svečanost je motil silni navliv v viharjem.

Poštna vožnja. Prevažanje pošte na progi Kranj pošta – Kranj žel. postaja se oddaja v zakup za dobo enega leta počenj od 1. januarja 1937. Zato razpisuje direkcija pošte javno ustno pogajanje z draženjem navzdol dne 15. septembra 1936 v pisarni sreskega načelnstva v Kraju. Izklincna cena je 18.000.— Din na leto. Vsa potrebna pojasnila se dobijo pri sreskem načelnstvu, v občinski pisarni ali na pošti.

Aksolventina praska konservatorija in pedagoške šole, gdje Ravnikova, poučuje igrajne na klavir, violinino in citre. Zupnišče II. nadstropje.

Ljudski oder v Kranju ima svoj redni letni občeni zbor v pondeljek, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Ljudskega doma. Vabimo vse člane in članice, da se tega občnega zborna počasno udeleže. Posebna vabila se ne bodo pošljala. Ob tej prilikli iskreno vabimo tudi vse one, ki dosedaj še niso sodelovali kot igralci oziroma igralke, pa imajo veselje do igranja, da se nam pridružijo in pomnože naše vrste. Dalje so vabljeni tudi vsi prijatelji našega odra, ki se zanimajo za njegovo delo in morebiti že, da bi jim oder v bodočnosti nudil še več užitka. Pa tudi tisti, ki so poklicani za delo, pa so dosedaj iz kaščnih koli vzrokov stali ob strani naj pridejo, da nas bo v bodoči sezoni več. Vsi, ki so dobre volje in jim je na srcu napredtek našega odra naš se pridružijo onim, ki žrtvujejo ves svoj prosti čas in številne pozne ure delu in napredku našega ljudskega gledališča na Gorenjskem. Čim več je bo, tem več bomo lahko naredili in to z manjšimi žrtvami kot dosedaj. Zato vabimo: igralci, igralke, prijatelji, vsi, ki se zanimajo za naše delo in želite na kakršenkoli način sodelovati, vsi na občni zbor. Na svidenje!

NAKLO

Izlet na Koroško. Veliko je bilo truda in dela, preden je bil izlet organiziran. Toda precej bi ga bilo prihranjenega, ko ne bi bilo tistih, ki so bili vsake pol ure drugačnega mnenja in ki so končno ostali doma. Za te naj velja pravilo: „Trikrat premisli, enkrat storiti!“

Ze ob štirih zjutraj v nedeljo 6. t. m. naš je odpeljal Goričanov avtobus po lepi Gorenjski proti Koroškem. Dobro razpoloženi smo si ogledali „skrite bisere Koroške zemlje.“ Ustavili smo se v Beljaku, Celovcu, pri Vrbnskem jezeru in Gospej Sveti, kjer smo opravili svoje verske dolžnosti, tamojšnji župnik in kanonik pa nam je razkazal cerkev z gromom sv. Modesta in nam razložil njene znamenitosti. G. kanoniku se še enkrat ajlepše zahvaljujemo za vso prijaznost.

Pot nas je peljala dalje po lepi Koroški.

Ogledal smo si Velikovec in Dobrova vas, kjer smo se ustavili dalje časa in obiskali našega prejšnjega gospoda kaplana Špendala, ki sedaj pastirjuje v Dobrli vasi. Tu nas je zanimala vsaka malenost, kajti g. prošt, katerega je sama ljubeznivost, nam je radevolje vse razkazal, tako staro, deloma gotsko cerkev, benediktinski samostan itd. Le težka je bila ločitev od g. kaplana, ki je še sedaj tako prijubljen pri nas.

Ves izlet je minil v najboljšem razpoloženju in splošnem zadovoljstvu, saj se je vrstilo venomer petje, muzika, pa tudi humorja ni manjkalo. Zato je dolžnost vseh, ki smo se izletu udeležili, da se zahvalimo obema organizatorjem g. Vidicu in g. Ferjančičevi. Najlepša hvala za vso požrtvovljanost!

Volitev se blizu. Tudi pri nas se je začelo volilno gibanje. Nasprotniki vseh strank od najskrajnejših levicarjev po do JNS se zbirajo v skupnem taboru, v „Ljudski fronti“. Sila pa res vse nesporazume poravnala. Nekateri se ne morejo spriznjati z dejstvom, da bo treba v pokoj. Se naprej bi radi paševali. Toda ljudska volja se s tem ne strinja, prejeli bodo težko zasluženi pokoj.

PREDOSLJE

Blagoslovitev vogelnega kamna pri novem gasilskem domu je bila v nedeljo v Predosljah. Slovesnost se je vršila pod visokim pokroviteljstvom Nj. Vis. Kraljeviča Tomislava in navzočnosti njegovega zastopnika g. pukovnika Ivana Markulja. Obred blagoslovitve je izvršil preč. g. župnik Zupanc Ignac, ki je proseč božjega blagoslova predakskim gasilcem želel še veliko uspeha. Predsednik čete S. Likozar pa je prebral listino, ki se je vzdala v nov gasilski dom. Po mimohodu se je vršila gasil-

ska veselica v Domu prosvetnega društva.

S prosvetnim delom začnemo v kratkem. Na občni zbor, ki bo pravočasno razglasen, pridite vsi, ker prihaja nov čas in prinaša nove potrebe.

STRAŽIŠČE

Že v zadnji številki smo poročali o koraku, ki ga je podvzel naš — danes lahko že rečemo — bivši župan g. Križnar. Po gostilnah govorijo, da so mu generali jenesarjev svetovali naj s prostovoljnim odstopom preprečiti svojo razrešitev, vsled katere bi potem izgubil pravico kandidaturi pri občinskih volitvah. Toda to se mu ni posrečilo. Upravno sodišče v Celju je zavrnilo pritožbo Križnarja in člena uprave Aleša Franca, ter je s tem postal razrešiti odlok banske uprave pravomočen. Križnar mora takoj oddati županske posle novemu županu Rozmanu Pavlu.

Verujemo, da je Križnarju zelo hudo, saj je tako vzljudil županski stolček. Saj je še vedno vodil vse županske posle, čeprav je že podal ostavko na mesto župana a pri tem obdržal mesto odbornika. Sedaj pa se bo moral v resnici ločiti od županskega stolčka in zapustiti občinski odbor ne samo s pismeno ostavko, ampak tudi dejansko ne bo smel vršiti posle župana niti odbornika. Mi občani bomo pa že poskrbeli, da se mu ne bo dala niti prilika, da bi še kedaj paševal v naši občini. Čeprav smo občani že težko pričakovali rešitev, je ta vendar pršila! Tako se podpirajo širok Slovenije jenesarske trdnjave, ki so za temelje imele vse drugo, samo ljudske volje ne!

Pri Sv. Joštu bo kvaterno nedeljo 20. t. m. romarski shod. Božja služba bo ob 6. in 9. uri, dopoldan ob 2. pridiga in procesija bratovščine Zal. M. B.

Cerkve je znötaj lepo prenovljena. Delo sta izvršila Al. Frontar, ki je prebarval vso notranjščino in podobar Aleks. Götzl iz Ljubljane, ki je prenovil oltarje, prižnice in križev pot, da izgledajo kakor novi.

VINO

pristno, po konkurenčni ceni, dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani Fran-kopanska ul. 11.

KOVOR

Blagoslovitev novega Prosvetnega doma se je izvršila z vso slovensostjo. Po popoldanski službi božji se je skozi vas razvil mogočen spredvod. Otvorili so ga jezdec v narodnih nošah, sledile so zastave, dekleta in žene v narodnih nošah, nato tržiška godba in dolga vrsta uniformirane mladine, za temi moštvo in ženstvo. Prvi je pozdravil predsednik Prosvetnega društva g. Fr. Zupan, kot govornik pa je nastopil naš rojak g. dr. Jože Pogačnik. Domači župnik g. Anton Hostnik je izvršil cerkvene obrede. Nastopile so strumečete mladine s prostimi in simboličnimi vajami.

V. D. Olympija 1936. — Vtisi Gorenjca!

(Popotne slike.)

Nürnberg

Preko Ingolstadta, kjer smo prevozili Donavo, je šla naša pot do Nürnberg, ki hrani svetovnoznameni „trohter“ za vlivanje pameti.

S te poti naj omenim le Ingolstadt, ki je po svojih tipično nemških-srednjeveških stavbah vzbudil naš pozornost. Tu je tudi zanimiva bivša jezuitska cerkev sv. Marije-Zmagovalke. Ze radi svojih fresko slik, ki so na ravnom stropu res umetniško podane, kakor da bi gledevali misli, da ima nad seboj diven obok. Ta slika predstavlja vse kontinente, ki se klanjajo pred križem. Se bolj važna pa je ta cerkev, ker ima eno največjih monstranc na svetu. Ta monstranca je iz srebra in polozlata. Tehta 36 funtov in je visoka 1m 50 cm. Je to velikanska umetnina, ki predstavlja fino izdelano bitko kristjanov pri Lepantu proti Turkom, katere so premagali po priročni Marijin, kot trdi zgodovina. Monstranca izvira iz leta 1736. Pri vhodu ima cerkev tudi zgodovinski bizantinski križ, ki je bil svojčas last ruskega dvora.

Naše hrepenjenje pa je bilo ta dan oziroma večprekrat priti do vrele pameti, zato smo se kaj hitro odpravili naprej.

V Nürnberg, ki šteje 410.000 prebivalcev, smo prišli zvečer. Pa se je pred hotelom zoperabila nekaj firbaca in nekdo, ki nas ni razumel — najbrše ni bil Nürnberg — je zelo pametno pogrunjal in trdil, da smo Kitajci. Bogove kako smo „ven videli“, da nas je tako obsolil.

Naša radovednost nas ni pustila k počitku, temveč peljala nas je ogledovati večerni oziroma ponocno življenje, katerega pa ni bilo videti. Se vidi, da Nürnberg je zelo zanimivo mestno življenje. Silno življenje, ki nosi ime po diktatorju, je na vseh straneh. Letos bo zoperabila tu tak shod. Nevem, zakaj si je Hitler ravno Nürnberg izbral za svoje avanture, morda radi romantičnosti mesta, morda pa zato, da bi on namesto „trohtarja“ vlival svojim svojo pamet. V spomin na take shode so tudi na „trohtarjih“ napis: Stadt der Parteitage (mesto strankinih zborovanj).

(Se nadaljuje)

Prva največja urarska in zlatarska trgovina na Gorenjskem Vam nudi strokovno preiskušene ure, zlatnino, srebrino, jedilni pribor, očala in ostalo optiko po najnižjih cenah. Za vsako kupljeno uro garanriram 5 let. Popravila urarska in zlatarska se edino tu strokovno popravi pod garancijo.

Oglejte si krasno izložbo!

Kupujem staro zlato in srebro.

Ivan Levičnik, - urar

KRANJ — JESENICE

Vrsta krepkih tržiških fantov je nastopila tudi z vajami na drogu in krogih. Po tolikem času zatiranju je ljudstvo z največjim zanimanjem sledilo tem vajam. Nato se je razvila prosta zabava, ki se je v redu zaključila ob 7. uru zvečer. Nasprotniki so ves čas gledali na teme oblake, kdaj nas bo razprodil dež, pa se jim želja ni izpolnila. Prieditev je bila tako veličastna, da se je po pravici trdilo: Kovor se ni videl kaj takega. Zahvaljujemo se vsem sosednim društvom iz Tržiča, Križev, Podbrezij, Smarnta in drugim, ki so nam s svojim nastopom in veliko udeležbo pomagali do uspeha.

ŠENCUR

Proslava kraljevskega rojstnega dne. V proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. se je v soboto vršila šolska sv. maša, katere so se udeležili zastopniki vseh uradov, društev in korporacij. Sv. mašo je daroval g. župnik Franc Vavpetič. Zvečer po Ave Mariji pa so okna stanovanj začarala v neštetih lučkah. Sredi vasi je zagorel kres, ob katerem je med pokanjem petard in topičev igrala gasilska godba. Šolski upravitelj g. Vladimir Rape je imel med odmorom lep in globoko pomemljiv govor o kraljevskem mladeniču.

Javna dela pri nas. Gradite novih mostov in drugih javnih del lepo napreduje pod modro režijo sedanja občinske uprave. Vemo, da so bila vsa javna dela v prejšnjih časih pri nas nepoznana stvar. Šencur je veliko in važno križišče cest z velikim prometom, je s svojim okolišem močan gospodarski in tudi davčni faktor. Prav nujna bi bila ureditev ceste Šencur — Srednja vas — Luže, ki je v obupnem stanju. Prebivalstvo teh prometno zapuščenih vasi čaka in vprašuje, kajde se bo z delom pričelo. Potem pride na vrsto regulacija potoka, kar spada nedvomno v program javnih del, ki so vredna uvaževanja. Stvar vaščanov je, da temu vprašanju posvetijo vso pozornost, ki jo stvarno zasluži.

Med rajnimi . . . V Hrastu je odšla k Gosподu po večno plačilo Neža Perčič. Pogreb je bil v sredo ob 8. uri iz hiše žalosti na farno pokopališče. Naj počiva v miru!

NOVOST! Za mal denar trpežno!
Brez truda kromiraš vse kovinaste predmete
z novim KROM-PREPAREATOM.
Dobi se edino pri nas!
Nova zaloga patent Haro nalivnih peres (za
kopiranje) z vsemi nadomestnimi deli!

B. Rangus
zlatar in sodni cenilec
v KRANJU

Poročne prstane, krasna darila, ure, zlatnino,
jedilno orodje, kristal, očala, barometre, toplo-
mere in ostalo optiko dobite najceneje v prvi
Gorenjski zlatarski delavnici.

Popravila pod garancijo!
Kupujem staro zlato in starinske predmete!

Prepričajte se!
Vsled velike odprodaje vsega
jesenskega in zimskega blaga
hiti vse samo
v manufaktурно trgovino

Logar & Kalan
nasl. Srečko Vidmar,
KRANJ

Veliki popusti,
največja izbira,
najboljše blago!

DEKLETA, KAM PA V JESEN?

Kmetijsko gosp. šola v Kranju, katero vodi-jo č. šol. sestre iz Maribora, sprejema dekleta, ki so dovršile vsaj 16 leta in se žele izobražiti teoretično in praktično v vseh strokah gospodinjstva. Pouk se prične 15. oktobra in traja do 15. aprila. Razen običajnih predmetov se dekleta vadijo tudi domačih del kot: kuhanja, likanja, prikrojevanja, šivanja, servirjanja, živinoreje, mlekarstva, vrtnarstva itd. Poleg svetlih in zračnih sob je letos šoli na razpolago krasna, novozgrajena moderna kuhi-nja. **Ako hočeš biti sprejet v to šolo, piši** še danes ali pa se osebno oglasi na „Vodstvo kmetijsko gosp. šole v Kranju“, Marijanše. Kobl ul. 2, kjer dobiš vsa potrebna pojasnila.

Ustanovni občni zbor kmečke zveze v Šenčurju

V nedeljo 6. t. m. se je vršil v Šenčurju v dvorani Ljudskega doma ustanovni občni zbor Kmečke zveze. Zborovanje je otvoril ob navzočnosti 100 udeležencev predsednik občine g. Umnik Anton, ki je predstavil glavnega govornika dr. Voršiča iz Ljubljane. G. dr. Voršič se je v uvodnih besedah zahvalil za vabilo in za ovacije ter nato podal sliko našega gospodarskega položaja. Podčrtal je smotreno in uspešno delo Kmečke zveze za utri-ditev našega gospodarstva ter slikovito prika-zal, kako Kmečka zveza vpliva na razvoj go-spodarskih prilik in kako včasih odločilno pos-segla v gospodarske probleme. Kar se je nek-daj razumelo pod normalnimi gospodarskimi razmerami, to spada že skoraj v pozabljeni preteklost. Ker življenga ni mogoče ustaviti — za kmeta ni nikakor drugega izgleda, kot da se položaj kmečkega ljudstva izboljša, da kmečki ljudje ne bodo več tako tiščali v me-sta in v tovarne. Govornik je nadalje povdar-jal, naj bi kmetje bolj povezali svoje moči in svojih zmožnosti. Zato naj bi vsi brez izje-me pristopili k svoji zvezi in tako solidarno nastopili, ako hočejo rešiti prevažno kmečko vprašanje. Porazno nizke cene kmetijskih pri-delkov vodi v razsol ogromno večino kmečkega prebivalstva, ki vsled sile razmer strada in trpi pod domačo preperelo streho.

Govor dr. Voršiča je bil sprejet z velikim odobravanjem. Kmetje so bili zadovoljni in navdušeni za skupno delo nujnih in perečih kmečkih vprašanj, ki jih bo treba čimprej rešiti. Sprejeta je bila soglasno predlagana lista. Po občnem zboru je prisrčno pozdravljen spregovoril tudi ravnatelj Okrajne zadruge g. Lesjak. Naglašal je potrebo Okrajne zadruge ter priporočal pristop k Okrajni zadruzi. Pre-hajoč na aktualna gospodarska vprašanja je govornik najprej apeliral na prisotne, da usmerijo vse svoje moči za napredek gospodar-skega življenga na katerem sloni vse produk-tivnost kmetijskega stanu v naši državi. Naše kmečko gospodarstvo, ki ječi v težavah pri današnjih neverjetno sramotnih cenah polj-skih pridelkov, je najglasnejši dokaz za vso težo sedanje dobe, ki nas vse sila, da se opri-memo Okrajne zadruze, da se tako v prvi vri-sti poveča eksport fižola, krompirja in drugih kmečkih pridekov.

Ob koncu izredno uspelega ustanovnega občnega zebra Kmečke zveze je g. predsednik Umnik z zahvalo gg. govornikom in vsem udeležencem ter s pozivom na nadaljnjo složno delo zaključil zborovanje.

Samo nekaj časa!

Vsek, ki se v mojem ateljeju fotografi-ja in naroči 6 razglednic dobi 1 ogledalce s svojo sliko in kabinetno sliko brez-plačno.

Fotograf JUG - Kranj
(sedaj nasproti trgovine Savnik)

4 legitimacije samo Din 25., amaterske kopije komad Din 1.-.

KMETIJSTVO

Oziminam dušika in fosforne kislino

„Kakšna setev, takšna žetev!“ Ta narodni pregorov ima svoj globiji strokovni pomen tudi v pogledu pravilnega gnojenja ozimin. Višina pridelka ozimin je odvisna v pre-cejšnji meri od tega, če je mlademu žitu že v prvi mladosti na razpolago dovolj pravilne hrane. Ta hrana je dušik in fosforna kislina. Dušik vpliva na bujno rast in močno obrastenje pšenice. Brez dušika se ozimine, posebno pšenica slabno obraste. Listi se slabno razvijejo in izgledajo zakržljano, kar ima za posledico slabno in na škrabu ubogo zrnje. Zametek klasja in zrnja se roditi že v jeseni, ko je zimska strn stara nekaj tednov. Če ima mlado žito na razpolago dovolj dušične hrane, potem postane zametek klasja in zrnja krepak, močan, z dolgim klasom in velikim številom klasic, iz katerih se potem razvije zrnje. Če pa zimska strn gladuje dušika, potem je zametek klasja in zrnja slab in malošteviljen. Odpornost proti mrazu je slab. Če gnojimo ozimini, ki v jeseni ni imela dovolj dušika na razpolago, spomladis z dušikom, bo sicer žito bujno v rasti, slama visoka, toda klas ostanejo vseeno kratki in število zrnja manjše. Vzrok leži v slabem jesenskem zametku zimske strni.

Za dušikom pride fosforna kislina, kot važna hrana ozimini v prvi mladosti. Fosforna kislina utruje mlado žito, da prenese zimo in mokroto zemlje, utruje stebla proti poleganju in pospešuje zorenje ter kakovost zrna. Zato moramo ozimini že pri setvi staviti na razpolago dovoljno fosforne hrane. Če gnojimo oziminam pred setvijo, potem moramo sejeti bolj redko in s tem prihranimo na semenu, preprečimo pa tudi poleganje, ki nastane radi pregoste setve.

Hlevski gnoj deluje prepočasi, da bi lahko ozimina žita dobila v prvi mladosti tekom jesenske rasti dovoljne količine dušične in fosforne hrane. Tudi postane nevarnost radi pozebe večja, če gnojimo s hlevskim gnojem, ker s tem postane zemlja bolj prhka in razrahljana, kar ne vpliva dobro na razvoj korenin. Zato uporabljajmo hlevski gnoj za gnojenje okopav, katere lahko hlevski gnoj mnogo boljše izkoristijo, kot ga izkoristijo žitarice.

Za gnojenje ozimin pride kot dušično gnojilo, **apneni dušik** v poštov. Apneni dušik je izrazito dušično gnojilo, s katerim se lahko gnoji v jesni in pri tem ne obstaja nevarnost izpiranja. Apneni dušik se naj raztrosti na surovo brazdo, pred setvijo z brano dobro zmesa z zemljo, na kar se lahko čez par dni seje brez škode glede klijavosti semena. Apneni dušik vsebuje 16% dušika in 65% apna in vpliva tudi na razkisavanje zemlje. Ne sme pa se prezreti **razkuževalna sposobnost apnene dušike**. Zimske spore rastlinskih bolezni, zaledo rastlinskih škodljivcev, kot so ogrci itd. uničuje apneni dušik in s tem tudi na tem polju mnogo koristi.

Kot fosforno gnojilo za ozimine pride v pošt superfosfat. Radi enostavnejšega dela pa je za gnojenje ozimin, na težki zemlji, naj-pripravnejše gnojilo Nitrofos, ki vsebuje 4% dušika in 12% fosforne kislino. Na lažji zemlji pa je za ozimine **Nitrofoskal-Ruše**, ki vsebuje 4% dušika, 8% fosforne kislino, 8% kalija in 35% apna, najboljše gnojilo vsled tega, ker v lahki zemlji ni dovolj kalija, ki je potreben za razvoj močne slame in jedrega zrna.

Na 1 k. jutro je potrebno 150 — 200 kg mešanega gnojila. Naj ne ostane letošnjo jesen nobena njiva, zasajena z oziminami, ne-pognojena. V Dravski banovini potrebujemo žita mnogo več, kot ga pridelamo. Cena za naše žito je v toliko večja, kolikor znašajo prevozni stroški iz Vojvodine k nam. Ta večja cena jamči našemu kmetovalcu večjo ceno za žito, kot jo dosežejo kmetovalci v Vojvodini. Zato je pridelovanje žita v Dravski banovini, ki mora uvažati letno okrog 5000 wagonov pšenice, najbolj sigurna kmetijska panoga. Z obilnim gnojenjem bi lahko postala tudi dobro unosna!

Sadno drevje moramo gnojiti v jeseni v kolobar. Korenine sadnega drevja rastejo po zimi in se okrepijo samo, če je v zemlji na razpolago dovoljno hrane. Za sadno drevje je nitrofoskal-1 zelo učinkovito gnojilo. Za eno sadno drevo se potrebuje 3—5 kg gnojila.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0.50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča **Viktor Tonejc tapetnik, v hiši g. Kocbeka**.

Hranilne knjižice Ljudske hranilnice in posojilnice v Kranju in druge vloge v večjih in manjših zneskih do Din 348.000.— kupim in izplačam takoj v gotovini. Trg. ag. bančnik in kreditnih poslov, Ljubljana Beethovnova ul. 14/I.

Važno! Modroce! Otomane, spalne di-vane itd. izvršuje solidno in po niz-ki ceni **Bernard Maks, tapetnik, po-leg Stare pošte, Kranj.**

Deklico staro 3 leta oddam dobrim krščanskim staršem za svojo. Kdor bi hotel sprejeti malo sirotico naj se zglaši v upravi našega lista, da dobi nadaljnje informacije. Dekletce je zdravo in razumno.

Samostojna kuharica išče mesta pri resni družini v Kranju. Imam več letno prakso. Naslov v upravi.

Stanovanje z dvema sobama na Hujah v novi hiši se odda. Naslov v upravi.

Prodam mlin za sadje mleti, stiskalnico (prešo), vago za 300 kg z uteži ter dva soda. Zamenjam tudi za seno ali žito. Urška Ružigaj Primskova Cesta na Šenčur.

Dobro ohranjen otroški voziček kupim. Naslov v upravi.

Hranilne knjižice Ljudske hranilnice in posojilnice v Kranju kupim. Naslov v upravi.

Pripravite se
za deževne dni!
Hubertus plašči za deco in odrasle po zmernih cenah.

Priporoča:
ALBIN JAZBEC
KRANJ

Išče se fant od 16 do 18 leta za k govej živini. Naslov v upravi.

Pisarniško moč se sprejme za trgovino in pisarno. Samo pismene ponudbe na upravo lista „Solidna in vestna“.

Gramofon velik v obliki omare, primeren za gostilne in 21 komadov velikih plošč se proda za Din 1.500.— Več v drogeriji B. Šinkovec, Kranj.

Služkinjo mlajšo moč sprejme drogerija, Bo-gomir Šinkovec, Kranj.

Oddam stanovanje s tremi sobami in stanova-nje z dvema sobama. Isto tam se proda o-prava za tri kompletnie spalnice. Bleiweissova cesta 29 Kranj.

Za Vas

smo nastavili vsemu blagu

izredno nizke cene

zato se potrudite tudi Vi k

P. Majdič „MERKUR“ - Kranj
lastniki P. Majdiča dediči.